

**Det kgl. danske Landhusholdningsselskabs
Fællesrejse til Rhinprovinsen
den 15.—28. Juli 1909.**

Fællesrejsen, hvortil Impulsen var given af den tyske, her i Landet velkendte Landbrugs-Udsending, Dr. phil. A. *Hollmann*, som — efter hans eget Udsagn — en Erkendtlighed for den Velvillie, han i de sidste Aar har nydt i Danmark, saavel hos Landbrugets Institutioner som hos Private, var oprindeligt anlagt for 20 Medlemmer, under Ledelse af Hofjægermester A. *Tesdorpf*, Pandehjerg, men til Held for Deltagerne indskrænkede Selskabet sig til 9 Medlemmer, hvilket ofte paa Turen, hvor vi nød megen Gæstfrihed hos Private, var et Gode.

Rejsen var i alle Maader vellykket, og jeg føler Trang til paa Deltagerens Vegne at indlede efterfølgende kortfattede Beretning med en oprigtig Tak til Dr. phil. A. *Hollmann*, for Impulsen, og til Landhusholdningsselskabets høje Præsidium for at det fulgte denne, som blev Anledning til en baade fornøjelig og interessant Rejse.

Da min Kollega, Godsinspektør *Copmann*, har afgivet en meget fyldig Rejsebeskrivelse til »Ugeskrift for Landmænd«, vil jeg kunne indskrænke denne Beretning til Angivelse af de Steder, som vi have besøgt, og af de væsentligste Indtryk og Resultater paa Landøkonomiens Omraade, som vi have bragt med os hjem.

1. Dag. Besøg paa Godset »Etelsen«, tilhørende den danske Greve *Chr. B. Reventlow*, 1. Times Jernbanerejse fra Bremen.

2. Dag. Besøg paa Godset »Horbell« hos Forpagter *Fühling*, $\frac{1}{2}$ Times Rejse fra Köln, derefter Besøg paa en Hesteudstilling i »Merheim« ved Köln.
3. Dag. Besøg i Dømkirken i Köln om Morgen; derefter Forsøgsgaarden »Dikopshof« ved Stationen »Sechtem«, tilhørende det kongelige Landbrugs-Akademi »Bonn-Poppelsdorf«, og Afslutning af Dagen med en underskøn Tur paa Rhinen og festlig Modtagelse hos den danske Konsul i Köln, Fabrikant *Oehme*, paa hans Landsted ved Rhinen.
4. Dag. Besøg paa Godserne »Baumann« og »Overdick« ved »Mehrhoog« og Kolonien »Lühlerheim« for Arbejdsløse, 2 Timers Vognkørsel fra Wesel.
5. Dag. Besøg paa Godset »Winnenthal« ved »Birten« og Slotsgodset »Moyland«.
6. Dag. Besøg paa Fjerkreanstalten »Neuss« ved Station af samme Navn, og Stutteriet »Wickrath«.
7. Dag. Besøg paa Godset »Meylenbergh« med stort privat Heste-Stutteri ved »Herzoginrath« og paa Gaarden »Gillratherhof«.
8. Dag. Besøg paa »Nideggen«-Ruiner ved Station af samme Navn og »Urfsee« ved »Spermauer«.
9. Dag. Besøg paa Trier-Mejeriet og Slotsvinbjerggodser ved »Trier«.
10. Dag. Rhintur med Afslutning i »Rüdesheim«.
11. Dag. Rejse over Frankfurt til Hamborg.
12. Dag. Hamborg. Besigtigelse af Havneforhold og Hagenbecks Dyrepark.

Deltagerne havde endvidere Lejlighed til at besøge Byerne Bremen, Aachen, Köln og Trier.

Naar jeg nu skal give en kort Redegørelse for Resultaterne, vil jeg begynde med at fremdrage de Steder og Forhold, som særlig have præget sig i min Erindring og

saaledes nævne Heste-Udstillingen i Köln med den mønsterværdige Præsentation af baade lette og svære Heste; Stutteriet »Wickrath« med 200 Stk. særdeles velholdte Hingste af stærk belgisk Race; Privat-Stutteriet »Meylenbergh« med Heste, ligeledes af stærk, belgisk Race; Forsøgsgaarden »Dikopshof«, 500 Morgen eller ca. 250 Td. Land, og Arbejderkolonien »Lühlerheim« for Arbejdsløse, 437 Morgen Land Agerjord af opdyrket Hede og Lyngjord. — Forsøgsgaarden »Dikopshof« begyndte sin Virksomhed i Aaret 1905, og denne, som er knyttet til Landbrugsakademiet i Bonn, var særlig paa Planteavls- og Kvægholdets Omraade saa betydelig og omfattende, at vi ikke noksom kunne anbefale baade Lægmand og Videnskabsmand at gøre sig bekendt med den derover foreliggende Beretning for Aarene 1905—07, men tillige at overbevise sig ved Selvsyn om de Resultater, som det energiske og maaltbevidste Arbejde har ført til. — Arbejderkolonien »Lühlerheim« med de saa vellykkede Kulturarbejder og med de, i Forhold til Jordboniteten saa særdeles smukke Afgrøder af Rug, Havre og Rodfrugter, og med de i alle Maader saa skønt ordnede Forhold for de mange arbejdsløse, fattige Mennesker, som dér finde et godt og midlertidigt Hjem, var efter min Mening, og jeg tror mine Rejsefæller dele min Opfattelse, noget af det skønneste og mest beundringsværdige, som vi saa paa hele Turen. — Paa denne Anstalt, som var forsynet med fortrinlige Bygninger og Nutidens bedste Landbrugsmaskiner og Redskaber, var den mest mønsterværdige Orden gennemført, og Ledelsen gjorde det gode Indtryk at være besjælet af stor Interesse, ikke alene for Mennesker, men ogsaa for Menneskesjæle.

En af Rejsefællerne var saa optaget af, hvad vi havde set, at han lod falde en Yttring om, at han, hvis han var rig, gerne vilde gøre Noget for Arbejdsløse i Hjemlandet, og da han formentlig har særlig gode Betingelser for at blive en rig Mand, kan der være Haab om, at vor Rejse

kan blive Anledning til, at Feltet »Arbejdsløse« ogsaa kan blive opdyrket i Danmark.

Dernæst vil jeg delagtiggøre ærede Kolleger, som ikke vare med paa Turen, i nogle af de Vink, vi modtog ved at se Stutterier og Landbrug i Rhinprovinsen:

1. Den stærke belgiske Hingst synes at være til at faa dersteds til en betydelig rimeligere Pris end i Belgien;
2. Ukrudt kan holdes i Ave uden Brakbehandling af Jorden;
3. større Køer (1200 Pd.) af Neder-Rhinsk og Wesermark-Stamme give et, i Forhold til Foderets Størrelse større Udbytte, saavel af Mælk som Kød, end vore danske Malkeracer;
4. Kvæget ernæres ved et-aarige Kløvermarker, som aldrig aftøjres, og Grøntfoder-Afgrøder og Rodfrugter;
5. ved Gaardene have Folde (*Weider*) paa flere Tønder Land med permanent Græsning og højstammede Frugttræer; disse *Weider* afgive fortrinlig Plads til Ungkreaturer, Føl og Svin, hvilke sidste her i Danmark ere altfor stedmoderlig behandlet i Retning af fornødent Friluftsliv; og
6. Respekt for Betydning af Bog- og Regnskabsføring i Landbrug.

Til Afslutning maa jeg bringe Rejseselskabets Tak til Landbrugskamret for Rhinprovinsen, hvilket er en Stats-Institution, som er oprettet i H. t. Lov af 30. Juni 1894 og udstyret med en langt større Myndighed til at gribe ind i Landbrugsforhold, end vore hjemlige Institutioner, og derfor betydelig mere handlekraftig; denne Tak skal dog særlig rettes til Kamrets Repræsentanter, D'hr. Husdyravls-Inspektør *Dettinger* og Sekretær *Bosse*, hvilke Herrer paa den elskværdigste Maade bestræbte sig for at give os Udbytte af vor Rejse, og jeg foler mig forvisset om, at vor Taknemlighed vil række til, at D'hr. skulle blive ligesaa vel modtagne hos os, hvis de, som antydet, komme til Danmark.

Sjellerupgaard pr. Rude, September 1909.

L. P. Lützen.